

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 41:

Forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. (Reintegrationsbistand, hjælp til etablering, sygeforsikring, transport af erhvervsudstyr m.v.).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 22/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Venstre kan støtte dette forslag til lov om ændring af repatrieringsloven. Der er jo tale om, at man indfører en række forbedringer for de udlændinge, der ønsker at lade sig repatriere, altså at rejse hjem.

Der er tale om, at man kan få en større ydelse til etablering i hjemlandet, hvorimod der sættes loft over transporten; der er tale om, at man kan få en valgfrihed med hensyn til reintegration for de ældre; der bliver også en valgmulighed med hensyn til sygeforsikring, eller rettere en valgfrihed for kommunen, hvor man kan udbetale et beløb i stedet for; og der er forskellige andre forbedringer.

Men så er der også den ordening, som vi er meget tilfredse med, da vi har været noget skeptiske over for fortrydelsesordningen, nemlig den ordening, som nu indføres, med, at der er visse ydelser, som udbetales over to gange, og den sidste del af ydelsen først, når fortrydelsesfristen er udløbet. Vi synes, det er en god ting, at der ikke kan spekuleres i det her.

Samlet set har forslaget selvfølgelig til formål at inspirere nogle og så hjælpe dem, der træffer beslutningen om at tage tilbage. Vi synes, det er en rimelig ændring, også fordi man jo med denne regering har indført nogle skærpelser med hensyn til forlængelse af opholdstilladelse. Der vil være nogle, der kommer i den situation, at de får nægtet deres opholdstilladelse forlænget, fordi forholdene i hjemlandet er ændret.

Så alt i alt kan vi love forslaget en let gang igennem Folketinget.

Morten Bødskov (S):

Det er en kendt sag, at en del af vore ældre indvandrere har store problemer med integration i det danske samfund, sprogproblemer, manglende uddannelse; et liv ofte uden for arbejdsmar-

kedet forværrer de her problemer og bidrager til isolation fra det omkringliggende samfund.

Hvis der blandt vore ældre indvandrere er hjemlængsel på grund af en dårlig integration og isolation, er det bestemt en løsning at forbedre vilkårene for repatriering. Tilbagevenden til hjemlandet vil bidrage til et betydeligt mere indholdsrigt liv end en tilværelse i Danmark uden netværk og i isolation. Socialdemokratiet er derfor positivt indstillet over for lovforslaget. Vi mener, at lovforslaget er et godt svar på erfaringer med den nuværende lov fra 1999 om repatriering.

Samtidig er der for os ingen tvivl om, at lovforslaget vil forbedre udlændinges og flygtninges praktiske muligheder for tilbagevenden til deres respektive hjemlande. Den enkelte flygtning eller udlændings tilbagevenden gøres nemmere ved, at lovforslaget ændrer betingelserne for transport af personlige ejendele, hjælp til etablering, hjælp til udgifter til sygeforsikring, hjælp til nødvendige hjælpemidler og vaccination og endelig hjælp til transport af erhvervsudstyr. Socialdemokratiet støtter alle dele, som her er nævnt.

Blandt de mere konkrete ændringer er forbedring af hjælpen til etablering i hjemlandet. Der er tale om en væsentlig forhøjelse, som kombineres med en ny udbetalingsordning, så udbetaling nu sker i to faser. Socialdemokratiet mener, at det er positivt, at hjælpen til etablering i hjemlandet forbedres. Ligeledes mener vi, at den nye fasemodel vil fremme forståelsen for, at hjemrejse er en endegyldig beslutning, og at den selvfølgelig også bør ske på et for den enkelte veloplyst grundlag.

Et enkelt element i lovforslaget kan afgøre dettes effekt, nemlig hjælpen til udgifter til sygeforsikring. Flexibiliteten i den nu foreslåede model er positiv set med socialdemokratiske øjne, kommunerne får nu mulighed for at udbetale et beløb på 5.000 kr. i stedet for at dække forsikringsudgifterne i op til et år.

Kl. 16.00

Forslaget er positivt. Men vi mener dog, at modellen med et maksimumbeløb kan holde nogle udlændinge og flygtninge fra at søge om hjælp til repatriering, fordi beløbet ikke er tilstrækkeligt. Vi vil derfor følge udviklingen på dette område. For os at se skal det ikke være hverken 1.000 eller 2.000 kr., der skal afholde udlændinge fra at søge om støtte til repatriering.

På trods af det her lille men, så er Socialdemokratiet positivt indstillet over for lovforsla-

get. Dets væsentligste bidrag er, at det vil kunne forbedre levevilkårene for mange flygtninge og udlændinge, som i dag tilbringer et liv i isolati-on langt væk fra det danske samfund.

Socialdemokratiet ser derfor frem til en posi-tiv behandling af lovforslaget i det videre ud-valgsarbejde.

Jesper Langballe (DF):

Der er næppe nogen, der kan have noget imod denne lovændring, som også vi finder fornuftig og vil støtte.

Det er ikke den store sag. 630 er repatrieret, siden den første lov trådte i kraft den 1. januar 2000. Men lidt har også ret i dette spørgsmål, og lidt kan måske blive til lidt mere, især på grund af den udlændingelovgivning, som regeringen og Dansk Folkeparti har gennemført med de 7 års ophold som betingelse for varig opholdstilla-delse.

Det vil givetvis være både en folkelig og en økonomisk fordel for Danmark at gennemføre disse ændringer.

Ændringen med forhøjelse af etableringsydelsen forekommer udmærket, og især finder vi, at det er en velgennemtænkt detalje ved loven, at det fulde etableringsbeløb for den hjemvendte først bliver udbetalt efter de 12 måneders fortry-delsesfrist, når det er for sent at rejse tilbage til Danmark, så voksne kun får 15.000 kr. ved hjem-vendelsen og 10.000 kr. efter 1 år, når de ikke længere kan returnere hertil. Det vil formentlig være stærkt motiverende for, at hjemvendelsen er alvor.

Som sagt er det jo ikke den helt store sag og vil næppe heller blive det, eftersom loven hen-vender sig til mennesker, der har lovligt ophold her i landet.

Men vi tror, at den ændrede lov kunne få stør-re effekt, hvis man gjorde et aktivt opsøgende arbejde for at oplyse om muligheden for repatri-eringsydelse. Hvis der eksempelvis på kommune-rnes socialcentre lå kortfattede foldere herom på de relevante sprog, eller hvis kommunens so-cialafdeling undersøgte, hvor mange passive forsørgere der findes i indvandrerfamilierne, og så opsøgte dem en for en.

Vi vil da opfordre integrationsministeren til at skabe så meget opmærksomhed om den ændre-de lov som muligt.

Else Theill Sørensen (KF):

Vi taler tit om udlændinge, som af al magt mod-sætter sig at rejse tilbage til hjemlandet, selv om de ikke længere har opholdstilladelse.

Men der er uden tvivl også udlændinge, som, selv om de godt må blive her i landet, meget gerne vil rejse hjem, men som ikke tør tage springet ud i usikkerheden. Jeg tænker her på den gruppe af især ældre indvandrere, og det er så også nok især kvinder, som aldrig har lært det danske sprog, og som slet ikke er integreret i det danske samfund. De er ofte ensomme og har et stort ønske om at vende hjem, men har manglet muligheden for at få en tryk tilværelse i hjem-landet.

Jeg tror, at mange af dem vil have glæde af den mulighed, denne lovændring nu giver, for, at de kan vælge enten at få den hidtidige reinte-grationsbistand, som højst kan udbetales i 5 år, eller at få en årlig bistand på 80 pct. af den nu-gældende, men til gengæld livsvarigt.

Jeg har da også hæftet mig ved, at de fem hø-ringssvar, der udtaler sig om denne del af forsla-get, alle er særdeles positive. Feks skriver PO-EM, og jeg citerer: POEM finder, at det er dejligt at se, at det nu kan blive muligt for ældre flygt-ninge at vende tilbage med en livslang ydelse. Det har længe været et stort ønske hos mange ældre flygtninge at kunne vende tilbage med or-den i finanserne og en ordentlig sygeforsikring.

Også til de andre dele af lovforslaget, som gerne skulle øge incitamentet til at rejse hjem for de grupper af udlændinge, der ikke længere har opholdstilladelse, er der gennemgående positive svar.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at alle de foreslåede ændringer er gode og fornufti-ge, og vi kan støtte forslaget.

Kl. 16.05

Kamal Qureshi (SF):

Jeg skal ikke gøre det så langt, for det bliver lidt en gentagelse af, hvad de andre ordførere også har fremhævet.

SF synes også, at forslaget indeholder en ræk-ke elementer, som vil gøre det lettere for en del udlændinge, som ønsker at bosætte sig i deres oprindelige hjemland, at tage springet og flytte tilbage til det land, de oprindeligt kom fra. Så vi er sådan set positivt indstillet over for forslaget og støtter forslaget.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det Radikale Venstre kan også støtte lovforslaget. Vi synes, det er en god idé, at mennesker, som ikke er faldet til i Danmark af den ene eller den anden grund, får mulighed for at vende hjem på en værdig måde. Altså at mennesker, der f.eks. er berettiget til en førtidspension i Danmark, vil have mulighed for efter det fyldte 55. år at vende tilbage til det land og den kultur, som de føler størst tilknytning til.

Det synes vi er en vældig god idé, samtidig med at det selvfølgelig er vigtigt for os at holde fast i, at der er tale om en frivillig ordening, og at der stadig er en fortrydelsesret. Med de ord kan vi tilslutte os lovforslaget.

Bodil Kornbek (KD):

For Kristendemokraterne er det afgørende, at den danske flygtningepolitik baserer sig på respekt på menneskerettighederne. Og inden for denne ramme indgår den frivillige hjemsendelse eller repatriering som et vigtigt redskab i flygtningepolitikken. Derfor er vi også glade for, at det er et område, regeringen har fokus på, ikke mindst med ønsket om fortsat at forbedre muligheder for, at flygtninge kan vende hjem på frivilligt grundlag.

Vi finder det hos Kristendemokraterne positivt, at man med dette forslag forsøger at imødekomme de tilfælde, hvor økonomien og ikke de politiske forhold har sat en bremse for, at flygtninge kunne vende tilbage til deres hjemland. Det er glædeligt, at der sker en udvidelse af perioden, i hvilken udlændinge kan søge repatrieringsstøtte. Det var uansvarligt, at folk, der tidligere fik deres opholdstilladelse inddraget, risikerede at udrejse til deres hjemland uden nogen form for økonomisk eller anden støtte. De fremlagte ændringer vil hjælpe til med en værdig tilbagevenden.

Vi finder det hensigtsmæssigt, at udbetaling af hjælp til etablering sker i to rater, herunder at den ene udbetales, efter at fortrydelsesfristen udløber. Repatriering er en alvorlig sag, og vi er enige med Dansk Røde Kors i, at det vil fremme forståelsen for, at repatriering som udgangspunkt er en endegyldig beslutning truffet på baggrund af størst mulig information.

Erfaringerne viser, at der er behov for justeringer af bestemmelserne om sundhedsudgifter, ikke mindst set i lyset af, at det i en række lande ikke har været muligt at tegne en sygeforsikring, og ordningen derfor i disse lande har mistet sin relevans og betydning. Vi finder det positivt, at

man med lovforslaget forsøger at rette op på dette problem.

Forslaget sætter samtidig fokus på en ofte overset gruppe af flygtninge og invandrere, nemlig de ældre og deres situation. Det kniber fortsat for mange ældre flygtninge, der er kommet til Danmark i en sen alder, med at tale og forstå dansk. Erfaringer viser desværre, at de fleste af dem sandsynligvis aldrig lærer det. Ofte lever mange isoleret og længes efter hjemlandet. Der er derfor behov for en reel valgmulighed mellem at opholde sig i Danmark i deres alderdom eller at vende tilbage til oprindelseslandet. Denne valgmulighed mener vi etableres med lovforslaget her.

Men når det så er sagt, vil jeg understrege, at reintegrationsbistanden ikke må få indflydelse på den indsats, der tilbydes de ældre, der trods alt vælger at blive i Danmark.

Da det er Kristendemokraternes opfattelse, at det fremsatte lovforslag vil forbedre vilkårene for de flygtninge og invandrere, der ønsker at vende tilbage til deres oprindelsesland, samtidig med at vi styrker det praktiske arbejde, stemmer vi for forslaget.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne takke for denne brede og altomfattende opslutning til et vigtigt forslag. Så noget kan vi da blive enige om på udlændingeområdet. Det synes jeg vi skal være glade for alle sammen.

Kl. 16.10

Det drejer sig jo især om, at ældre og ensomme mennesker, ofte enker, som aldrig har fået lært dansk, som ikke har et stort netværk i Danmark, kan tage hjem vel vidende, at de ikke kun får en hjælp sendt fra Danmark i 5 år og derefter slut, men at de kan få en lavere ydelse, som sendes på livstid, så de ved, hvad deres økonomiske vilkår er.

På sygesikringsområdet bliver der tale om, at man kan vælge mellem flere modeller, sådan at man også i tilfælde, hvor der ikke er en sygesikringsordning, kan få hjælp til sygesikring.

Jeg kan love hr. Morten Bødskov, at vi også i ministeriet vil holde øje med, hvordan denne ordning virker. Hr. Morten Bødskov var bange for, at beløbet er utilstrækkeligt. Det kan han måske have ret i. Vi skal følge det, men nu synes jeg, vi lige skal have det her vedtaget først og så lade det virke i et antal år, før vi begynder at lave om på det igen. For vi skal jo ikke have no-

gen til at spekulere i, at der nok snart kommer en ændring.

Jeg vil gerne erklære mig enig med fru Else Theill Sørensen i den tilslutning, hun fremsagde til foreningen POEM's høringssvar. Den forening kan jo have brug for støtte, og jeg vil gerne tilslutte mig varmt, hvad der blev sagt.

Også det, fru Bodil Kornbek sagde om Røde Kors' høringssvar, som jeg synes mindede om indlevelse og om en ægte vilje til at hjælpe nogle mennesker, som har lyst til at tilbringe deres sidste dage i deres hjemland, eller nogle, som af andre grunde har lyst til at tage hjem og starte en virksomhed, fordi der måske er blevet bedre muligheder for at starte virksomhed i deres hjemland, og måske fordi de kan bruge noget af det, de har lært i Danmark i den forbindelse, kan jeg tilslutte mig.

Kort sagt: Tak for tilslutningen. Jeg behøver ikke at gøre talen længere. Nu er det følgende lovforslag nemlig blevet omdelt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Samtykke til behandling

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Da det vedrørende den næste sag på dagsordenen, L 42, har vist sig, at nogle af de omdelte lovforslag mangler siderne 17-32, har vi ladet omdele ét fuldstændigt eksemplar til samtlige medlemmer. Uanset at indholdet af de manglende sider fremgår af bemærkningerne i det rettidigt omdelte forslag, skal jeg for god ordens skyld anmode om Tingets samtykke til at gennemføre førstebehandlingen i dag. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 42:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 22/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Ønsker nogen ordet? Hr. Jens Kramer Mikkelsen – undskyld, Lars Kramer Mikkelsen. Førstnævnte har ikke ordet i denne her forsamling.

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Man kan ikke afvise, at det bliver tilfældet engang, men endnu er det ikke blevet det i hvert fald.

Nå, men jeg skal sige, at for Socialdemokraterne er en ansøgning om dansk statsborgerskab det ultimative ønske om integration i det danske samfund. Der er for os tale om mennesker, der har boet og levet i Danmark gennem mange år. På en række felter er der strammet op på mulighederne for at opnå dansk indfødsret, og en del af disse ændringer støtter Socialdemokraterne jo. Selv om vi ikke har været inviteret til forhandlinger om disse ændringer, så er vi selvfølgelig enig i en del af dem.

Hvad vi derimod ikke er enige i er, når praksis ændrer sig, og folk, der har søgt på andre vilkår tidligere, må gentage deres ansøgninger og så vente i nogle tilfælde i årevis. Det er desværre tilfældet i denne her pulje af ansøgninger, som ligger, at folk har søgt for en del år siden og så er nødsaget til at søge igen.

Kl. 16.15

Vi mener selvfølgelig, at det er flertallets ret herinde i salen at lave om på betingelserne, når et politisk flertal i Folketinget ændrer sig, men hvis borgere skal have respekt for det, der foregår i lovgivningsarbejdet, så skal de også kunne stole på, at vi herindefra ikke pludselig lægger nye betingelser oveni hele tiden og ændrer på betingelserne for de ansøgninger, folk indgiver.

Så skal man i øvrigt huske, at folk også betaler, hver gang de søger om statsborgerskab. Det koster faktisk noget at søge, og det vil sige, at folk formentlig i de her tilfælde har betalt flere gange.

Det var et af punkterne, som vi synes er uheldige, i takt med at reglerne bliver strammet op.